

dosta liči na mene kad sam bio mlad. Tih i povučen. Pozivao sam ga na snimanja dok je bio mladić, ali nije tada htio da dolazi. Sam je otkrio svoj put, došao je na televiziju, postao asistent na fakultetu, dugo je čekao da počne samostalno da radi, baš kao ja. Imao sam tridesetak godina kada sam počeo ozbiljno da radim. I uvek sam iznova morao da se dokazujem. Sada jure Marka da sve više i više radi, kulturne programe a ja bih voleo da se više okrene filmu. Nosim se mišlju da Marku ponudim da ne radimo zajedno. Potrebna je užasna energija svaki dan za vreme snimanja filma. Surova stvarnost, da se postane, da se opstane i da se traje. Baš sam sa Dejanom Mijačem razgovarao, on je moj klasni drug, završili smo Akademiju, ne smem ni da kažem kad... Još se batrgamo.

Imate sedmogodišnjeg unuka Luku od starijeg sina Igora? Koliko imate vremena za njega?

- Za njega uvek nađem vremena. Sad je u Novom Sadu, pošao je u prvi razred. Danas deca tog uzrasta se mnogo razlikuju od nas, nekada, u tom dobu. Daleko više znaju, svu tu tehniku, daleko je ispred mene u kompjuterima. Ne daje veliki značaj tome, ali recimo sad, kad se vraćao sa skijanja iz Bosne, oni u autobusu puste neki moj film. Čovek u autobusu ga pita: "Mali, jesi li gledao ti ovaj film"? On kaže: "Šta bre jesam li gledao, to je moj deda radio." Ali ne fascinira ga mnogo moj posao.

Lukin otac Igor...

- On je umro pre dve godine. On je jedno vreme radio na televiziji pa se povukao, radio nešto privatno...

U kakvom ste odnosu sa bivšim suprugama?

- Nemojte o tome - odmahnuo je rukom Šotra.

Uvek pričate o ocu, stričevima, sinovima...a gde je žena u porodici Šotra?

- Šta ja sad da pričam... da Hercegovci ne ispadnu oni koji stavljaju žene na njihovo mesto? Ma ne, uloga žene se potpuno promenila. Te uloge su bile podeljene, kao u pozorišnom komadu. Žena sedi kod kuće, među decom, otac odlazi, radi a danas je totalni preokret. Žena obavlja sve funkcije, školuje se, radi, možda još ne koliko bi mogla, ali je činjenica da se muškarci u toj situaciji teško snalaze. Nemaju više ženu koja sedi kod kuće, kuva ručak, čuva decu. To je nezadrživ proces. Žene su to osvojile i na muškarcima je sada da se prilagode, da rade po kući... sve uloge su potpuno ravnopravne. Sve drugo vodi u nesporazume, razvode. Neki predlažu da se od romana Mir Jam napravi film. Njena junakinja je tridesetih godina završila fakultet i imala tajnu koja je morila: nije bila nevinna, što je bilo neprihvatljivo za njenog izabranika koji, uzgred, ima puno iskustva u tome. Mir Jam je još tada govorila kako to nije pravedno. Razvod je bio retka pojava tada. Ali, nazad se ne može.

Da li vam je žao što svet ide u tom pravcu?

- Sve se menja pa i to. Razvoj se ne može zaustaviti. Ni ženama nije lakše. Verujem da bi i neke od njih volele da se vrati staro vreme, ali ne može. To im je što im je. To su htele.

U vašim filmovima ste imali dosta glumica, neke ste decenijama pratili

u njihovom radu. Nekad su svakako bile konzervativnije. Da li vam je nekada bilo lakše sa glumicama nego sada?

- Glumice nisu nikad bile konzervativne nego u ono patrijahalno doba su bole oči kao slobodne ženske. Kao ni glumci što nisu bili mnogo cenjeni.

Ali, kada bi neko dao ćerku u glumice, to je maltene značilo da je poslao u bordel. Glumice su pioniri oslobođenja žene. Onda su postojali obziri u ponašanju koji su sada prevaziđeni. Tih opterećenja, skrupula, nema i ne može se očekivati da se plaše reditelja. Dobre glumice su uvek bile dobre za saradnju. Loše su bile one koje su suviše ozbiljno shvatile slavu koja ih je zadesila a nisu imale distancu prema tome. Glumci sa kojima ja radim su pametni ljudi koji se distanciraju od toga, dnevne popularnosti. Imao sam jedan razgovor sa Vojinom Četkovićem posle "Porodičnog blaga" kada ga je onaj Brando izbacio u prvi plan, pa se pobunio. Shvatio sam šta njemu smeta. On je mlad čovek, sjajan glumac i trebalo je neko da mu kaže. Svaki glumac je živ čovek, različitog karaktera...

Ove godine bi trebalo da slavite 45 godina rada? Da li planirate nešto?

- Nisam se ni setio toga, da toliko ima...naopako...Ne znam ni koliko sam šta radio, znam da postoji neka knjiga gde sve to piše. Imao sam priliku da radim sa ljudima kojih više nema. Sada su došli neki mladi i ja se među njima postavljam kao mlad, oni to tako prihvataju. Radio sam sve što reditelj može da radi, sada mi prebacuju da sam se okrenuo vedrijim stvarima, lakšim...Nije da me ne zanima politika, nalazimo se u vremenu nakon budalaština kroz koje smo prošli i opet

smo tamo gde smo bili osamdesetih godina 19. veka, kada se iznova stvarao politički život u Srbiji. Najgore vreme, možda je baš zbog toga mnogo ljudi koji bi mogli nešto da učine odlučilo da ćuti.

Ko će onda da preokrene stvari?

- Neka nova generacija koja nije opterećena četnicima i partizanima, koja će se baviti time da živimo bolje.

Ta nova generacija, čuo sam, su i članovi jedne naše filmske ekipe koji su snimali komediju na Krfu, a nisu našli za shodno da obiđu Srpsku kuću i mauzolej?

- Kupali su se tamo, kaže kustos muzeja na Krfu, a nisu posetili ni Srpsku kuću, ni ostrvo Vido... Jednostavno, slabo znaju o tome. Mitropolit Dimitrije je rekao da bi taj Krf trebalo da bude srpski Jerusalim. Oni koji dolaze kao turisti odlaze tamo i doživljavaju vrlo potresno sve to. Vrlo uzbudljivi trenuci, sa puno suza. Nadam se da će film doprineti da se malo više sazna o tom delu naše istorije. Krfliani mnogo više vode računa o tome. Ima i naših prezimena tamo, potomaka srpskih vojnika. Nas je odmah dočekao gradonačelnik Krfa,

posetio nas u hotelu, strašno reaguju sa svime što se Srbima dešava. Kada je bilo bombardovanje ovde, Krfliani su u more pobacali mornare sa nosača američkog. Gradonačelnik kaže: "I ja sam ih bacao". Pet godina nijedan nosač nije tamo pristajao. Kada sam htio da snimim bogoslužje u jednoj crkvi. Na zadnja vrata sam ugurao snimatelja i Dragana Nikolića iako nije bilo dozvoljeno. Prišao je ljutiti čovek. Dragan je samo rekao reč "Srbin" i ovaj se smirio, sve je bilo rešeno. Tamo je u jednom trenutku bilo sve što je vredno od srpske inteligencije, Branislav Nušić, Dučić, slikari...Ni u sred sezone turističke na ostrvu Vidu nema turizma ili ugostiteljskih objekata iako bi to njima značilo. Ne dozvoljavaju da se skrnavi uspomena na srpsku Golgotu.

Možda vas nisam razumeo, ali o Srbiji kao monarhiji vi mislite...

- U Evropi su one više ukras i znak tradicije, nije to ono što bi razrešilo naše muke. Nemam ništa protiv, ali prvo treba srediti druge stvari. Srbi su ubili nekoliko onih koji su vukli napred. Postoji nešto u mentalitetu... Kad čovek pogleda kako je završio knez Mihajlo koji je Srbiju učinio pijemontom okolnih naroda, koji je prvog dvora izgradio Narodno pozorište, stvarao vojsku, državu, odbijao da ulazi u ratove sa jačim neprijateljem iako su na to gonili drugi, imao viziju... Srbi su ga ubili. Tako i Đinđića. Koji je imao energiju, želju da pokrene napred. Ne znam šta je to u srpskom biću.

Intervju sa Zdravkom Šotrom prenešen je iz kanadskog "mimagazina".